

АНАЛИЗА
ЗА СОСТОЈБИТЕ СО ПРИМЕНАТА НА НАЧЕЛОТО
НА СООДВЕТНА И ПРАВИЧНА ЗАСТАПЕНОСТ ЗА
2015 ГОДИНА ВО КУЛТУРНИ УСТАНОВИ ВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ОКТОМВРИ 2017 ГОДИНА
СКОПЈЕ

Агенцијата за остварување на правата на заедниците е основана со Закон за унапредување и заштита на правата на припадниците на заедниците кои се помалку од 20% од населението во РМ (Службен весник на РМ бр.92/08 од 22.јули 2008 год) заради следење на остварувањето и унапредувањето, заштита на правата на припадниците на заедниците кои се помалку од 20% и надзор над спроведувањето на одредбите на законите со кои се утврдени тие права.

Агенцијата за остварување на правата на заедниците е самостоен орган на државната управа во својство на правно лице со седиште во Скопје, чии основни надлежности се остварување и унапредување на правата на заедниците од областа на вработувањето, согласно со принципот на соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците, употреба на јазикот, образование (основно, средно и високо), културата и други области во кои со закон се утврдени правата на припадниците на заедниците.

Агенцијата својата надлежност ја спроведува врз основа на начелата на законитост, транспарентност, еднаквост, одговорност и правичност.

Во согласност со член 12 став 2 од Законот за унапредување и заштита на правата на заедниците кои се помалку од 20% од населението во РМ, Агенцијата во 2017 година изготви анализа за примената на начелото на соодветна и правична застапеност за 2015 во културни установи во РМ.

Прашањето на соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците е решено во низа закони и подзаконски акти кои регулираат различни сфери од општествениот живот во РМ.

Начелото на соодветна и правична застапеност било од централно значење за време на преговорите за Охридскиот рамковен договор, имајќи го во предвид ниското ниво на застапеност и учество на припадниците на заедниците во јавната администрација и органите на државна власт. Оттука преку амандманот VI од Уставот на Република Македонија *се воспоставува начелото на соодветна и правична застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници во органите на државната власт и други јавни институции на сите нивоа.*

При вработувањето на државни и јавни службеници се спроведува транспарентна постапка, врз основа на критериумите на стручност и компетентност, начелото на еднакви услови и еднаков пристап и примена на начелото на соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците. Истото начело се применува и при вработувањето во јавни установи, јавни претпријатија и органите на единиците на локалната самоуправа.

Исто така и во областа на културата се применува начелото на соодветна и правична застапеност, па така Министерот за култура може да основа тела, односно да именува надворешни соработници имајќи ја предвид соодветната и правичната застапеност на сите заедници.

Културни установи во Република Македонија

Согласно со Законот за култура, Владата на Република Македонија во 2003 година со своја одлука ја утврди мрежата на националните установи од областа на културата во Република Македонија превземјаќи ги основачките права на дотогашните организации со општествен капитал регистрирани за вршење на дејности од посебен општествен интерес од областа на културата. Процесот на децентрализацијата на културата започна во текот на 2004 година со донесување на одлуки на единиците на локалната самоуправа по непосреден повик на Министерството за култура со кој се преземени основачките права на тогашните организации со општествен капитал. Регистрирање за вршење на дејности од посебен општествен интерес од областа на културата. На овој начин 29 единици на локалната самоуправа формираат 54 локални установи од областа на културата, од кои 44 се општински и 10 се градски.

Министерството за култура финансира 106 установи од областа на културата, од кои 57 се национални установи кои во целост се финансираат од Министерството за култура и 49 локални установи од областа на културата, се финансираат со наменски и со блок дотации.

Методологијата на истражување се состои од анализа и обработка на податоци содржани во Извештајот на Народниот правобранител за 2015 година и Пописот на населението во РМ од 2002 година.

		Вкупно вработени	СООДВЕТНА И ПРАВИЧНА ЗАСТАПЕНОСТ															
			Македонци		Албанци		Турци		Роми		Срби		Власи		Бошњаци		Други	
			Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%
Јавна општинска установа Дом на култура „Македонија“ - Гевгелија	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	2	2	100,0														
	вработени во органот	3	3	100,0														
ЈОУ Работнички универзитет „Кирил и Методија“ - Гевгелија	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места																	
	вработени во органот	1	1	100,0														
Дом на култура „Илинден“ – Демир Хисар	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	4	4	100,0														
	вработени во органот	5	5	100,0														
Дом на културата „ Шота“ – Врпчиште	избрани или имен. лица				1	100,0												
	раководни работни места	1																
	нерак. работни места	3			3	100,0												
	вработени во органот	4			4	100,0												
Дом на културата „ Македонски Брод“ - Македонски Брод	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места	1	1	100,0														
	нерак. работни места	7	7	100,0														
	вработени во органот	9	9	100,0														
Културно Информативен Центар „Романса“ – Македонска Каменица	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места																	
	вработени во органот	1	1	100,0														
ЈОУ Дом на култура „25 Мај“ – Валандово	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	8	8	100,0														
	вработени во органот	9	9	100,0														

Во културните домови во Гевгелија, Демир Хисар и Македонска Каменица начелото за правична застапеност нема потреба да биде спроведено. Според пописот на население од 2002 година на територијата на општина Гевгелија, вкупниот број на жители е 22988, од кои 96,82% се Македонци, 0,03% се Албанци, 0,13% се Турци, 0,06% се Роми, 0,93% се Власи, 1,60% се Срби, 0,02% се Бошњаци и 0,40% се останати, додека на територијата на општина Македонска Каменица вкупниот број на жители изнесува 8110. Од нив 99,32% се Македонци, 0 % се Албанци, 0 % се Турци, 0,17 % се Роми, 0 % се Власи, 0,30 % се Срби, 0,10 % се Бошњаци и 0,11 % се останати. Слична е ситуацијата и во Демир Хисар каде што 96% од населението се Македонци.

Во општина Врпчиште начелото на соодветна и правична застапеност не е воопшто применето. Така според пописот на население од 2002 година на територијата на општина Врпчиште, вкупниот број на жители е 25399, од кои 4.10% се Македонци, 83.08% се Албанци, 12.34% се Турци, 0.02% се Срби, 0.04% се Бошњаци и 0.44% се останати. **Според ваква структура на населението во Домот на културата „Шота“ треба да има вработено најмалку еден припадник на турската заедница. Истото се однесува и за Домот на културата „25ти Мај“ од Валандово.** Во општина Валандово, вкупниот број на жители е 11 890, од кои 82.67% се Македонци, 11.21% се Турци, 0.27% се Роми, 0.01% се Власи, 5.27% се Срби, 0.01 се Бошњаци и 0.45% се останати.

		Вкупно вработени	СООДВЕТНА И ПРАВИЧНА ЗАСТАПЕНОСТ															
			Македонци		Албанци		Турци		Роми		Срби		Власи		Бошњаци		Други	
			Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%
Дом на Културата „Лазар Софијанов“ - Кратово/2013	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	5	4	80,0						1	20,0							
	вработени во органот	6	5	83,3						1	16,7							
Дом на културата „Димитар Беровски“ – Берово	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места	1	1	100,0														
	нерак. работни места	4	4	100,0														
	вработени во органот	5	5	100,0														
Дом на култура „Јане Сандански“ –Ново Село	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	1	1	100,0														
	вработени во органот	2	2	100,0														
НУ Центар за култура „Марко Цепенков“ - Прилеп и Народен театар – „Војдан Черндрински“ – Прилеп	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места	1	1	100,0														
	нерак. работни места	68	67	98,5							1	1,5						
	вработени во органот	70	69	98,6							1	1,4						
Културен дом "Дом на млади" – Штип	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	10	10	100,0														
	вработени во органот	11	11	100,0														
НУ центар за култура „Браќа Миладиновци“ Струга	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	32	21	65,6	6	18,8					1	3,1				4	12,5	
	вработени во органот	33	22	66,7	6	18,2					1	3,0				4	12,1	
ЈОУ „ Дом на културата „Иван Мазов Клите“ - Кавадарци	избрани или имен. лица																	
	раководни работни места	1	1	100,0														
	нерак. работни места	11	11	100,0														
	вработени во органот	12	12	100,0														

Во Домот на Културата „Лазар Софијанов“ во општина Кратово постои позитивен пример на примената на начелото на правична застапеност. Во општина Кратово вкупниот број на жители изнесува 10441. Од нив 97,99% се Македонци, 0% се Албанци, 0,08% се Турци, 1,45% се Роми, 0,01% се Власи, 0,32% се Срби, 0% се Бошњаци и 0,16% се останати. **Во општината е вработен еден припадник на српската заедница иако процентот на српско население кое живее на територијата на општина Кратово е 0,32%.**

Во Берово, во Ново село и во Кавадарци во културните домови начелото за правична застапеност нема потреба да биде спроведено. Во Берово, вкупниот број на жители е 13.942, од нив 95.67% се Македонци, 0.65% се Турци, 3.29% се Роми, 0.04% се Власи, 0.14% се Срби, 0.02% се Бошњаци и 0.19% се останати, додека пак во Ново Село, вкупниот број на жители е 11,966. Од нив 99,50% се Македонци, 0,0% се Албанци, 0,0% се Турци, 0,03% се Роми, 0,0% се Власи, 0,21% се Срби, 0,02% се Бошњаци и 0,24% се останати. Вкупниот број на жители на територијата на општина Кавадарци според пописот на населението на Република Македонија од 2002 година изнесува 38741. Од нив

96,79% се Македонци, 0,01% се Албанци, 0,43% се Турци, 1,75% се Роми, 0,07% се Власи, 0,56% се Срби, 0,01% се Бошњаци и 0,37% се останати.

Според пописот на население од 2002 година на територијата на општина Прилеп, вкупниот број на жители е 76,768. Од нив 92,33 се Македонци, 0,03% се Албанци, 1,19% се Турци, 5,77% се Роми, 0,02% се Власи, 0,22% се Срби, 0,10% се Бошњаци и 0,32% се останати. **Во НУ „Марко Цепенков“ се вработени вкупно 69 Македонци и еден припадник на влашката заедница. Правото на соодветна и правична застапеност не е применето во однос на ромската заедница. Според овие податоци треба да има вработено најмалку 4 припадници на ромската заедница.** Сепак како позитивен пример е еден припадник на влашката заедница, иако процентот на влашкото население во Прилеп е 0,02%. Во Заводот за заштита на спомениците на културата сите вработени се припадници на македонската заедница.

Според пописот на население од 2002 година на територијата на општина Штип, вкупниот број на жители е 47,796. Од нив 87,19% се Македонци, 0,03% се Албанци, 2,66% се Турци, 4,59% се Роми, 4,34% се Власи, 0,0% се Срби, 0,02% се Бошњаци и 0,55% се останати. **Во „Домот на млади“ се вработени само припадници на македонската заедница. Начелото на правична застапеност воопшто не е застапено. Во овој културен дом би требало да бидат вработени по еден припадник на ромската и влашката заедница. Во „Центарот за култура Ацо Шопов“ од вкупно 57 вработени, 54 се Македонци, додека пак има еден припадник на влашката заедница и како позитивен пример вработени се двајца припадници на турската заедница. Сепак начелото на правична застапеност не е применето во однос на ромската заедница.**

Во НУ центар за култура „Браќа Миладиновци“ од Струга начелото на правична застапеност не е применето. Според пописот на население од 2002 година на територијата на општина Струга, вкупниот број на жители е 65,375. Од нив 32,09% се Македонци, 56,85% се Албанци, 5,72% се Турци, 0,18% се Роми, 1,04% се Власи, 0,17% се Срби, 0,16% се Бошњаци и 3,79% се останати. **Процентот на вработени Македонци изнесува 66,7 %, додека на Албанци изнесува 18,2%, иако албанското население побројно во општина Струга. Интересен е фактот дека се вработени дури 12% од категоријата останати и 3% на припадници на влашкото население. Меѓутоа не е вработен ниту еден припадник на турската заедница.**

		Вкупно вработени	СООДВЕТНА И ПРАВИЧНА ЗАСТАПЕНОСТ															
			Македонци		Албанци		Турци		Роми		Срби		Власи		Бошњаци		Други	
			Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%
НУ „Уметничка галерија Тетово“ – Тетово	избрани или имен. лица	1			1	100,0												
	раководни работни места	1			1	100,0												
	нерак. работни места	16			16	100,0												
	вработени во органот	18			18	100,0												
Дом на култура „Кочо Рацин“ Скопје	избрани или имен. лица																	
	раководни работни места	1			1	100,0												
	нерак. работни места	15	8	53,3	2	13,3		3	20,0	1	6,7					1	6,7	
	вработени во органот	16	8	50,0	3	18,8		3	18,8	1	6,3					1	6,3	
Дом на култура „Бранд Петрушев“ – Богданци	избрани или имен. лица																	
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	2	2	100,0														
	вработени во органот	2	2	100,0														
ОУ Дом на културата „Крсте Мисирков“ - Свети Николе	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	12	12	100,0														
	вработени во органот	13	13	100,0														
НУ Центар за култура – Крива Паланка	избрани или имен. лица																	
	раководни работни места	5	5	100,0														
	нерак. работни места	12	11	91,7				1	8,3									
	вработени во органот	17	16	94,1				1	5,9									
НУ Центар за култура „Бели Мугри“ Кочани	избрани или имен. лица																	
	раководни работни места	1	1	100,0														
	нерак. работни места	16	16	100,0														
	вработени во органот	17	17	100,0														
ОУ Дом на културата „Драги Тозија“ – Ресен	избрани или имен. лица																	
	раководни работни места	1	1	100,0														
	нерак. работни места	5	4	80,0			1	20,0										
	вработени во органот	6	5	83,3			1	16,7										

Во НУ „Уметничка галерија Тетово“ се вработени само припадници на албанската заедница, додека пак во НУ „Ило Антески – Смок“ од вкупно 14 вработени, осум се Македонци, тројца се припадници на албанската заедница, еден Турчин и двајца се припадници на ромската заедница. Според пописот на население од 2002 година на територијата на општина Тетово, вкупниот број на жители е 86,580. Од нив 23,16% се Македонци, 70,32% се Албанци, 2,17% се Турци, 2,72% се Роми, 0,02% се Власи, 0,70% се Срби, 0,18% се Бошњаци и 0,72% се останати. **Начелото на правична застапеност не е воопшто применето во ниту една институција во однос на процентите на македонската во првиот случај, односно албанската заедница во вториот случај.**

Во домовите на култура во Богданци, Свети Николе, Кочани и Ресен начелото на правична застапеност нема потреба од примена. Така во општина Богданци, вкупниот број на жители е 8.707, од кои 92.95% се Македонци, 0.02% се Албанци, 0.62 се Турци, 0.01% се Роми, 0.06% се Власи, 6.03% се Срби и 0.31% се останати, во Свети Николе, вкупниот број на жители е 18,497. Од нив 97,34% се Македонци, 0,0% се Албанци, 0,44% се Турци, 0,39% се Роми, 1,29% се Власи, 0,38% се Срби, 0,01% се Бошњаци и 0,16% се останати, во општина Кочани вкупниот број на жители изнесува 38092. Од нив 93,12% се Македонци, 0% се Албанци, 0,83% се Турци, 5,12% се Роми, 0,51% се Власи, 0,18% се Срби, 0,01% се Бошњаци и 0,24% се останати и во Ресен вкупниот број на жители е 16,825. Од нив

76,07% се Македонци, 9,13% се Албанци, 10,68% се Турци, 1,09% се Роми, 0,15% се Власи, 0,44% се Срби, 0,01% се Бошњаци и 2,43% се останати.

„Центарот за култура“ во Крива Паланка претставува позитивен пример на примената на начелото на правична застапеност во однос на ромската заедница.

Според пописот на населението на Република Македонија од 2002 година на територијата на општина Крива Паланка вкупниот број на жители изнесува 20 820. Од нив 96,05% се Македонци, 0% се Албанци, 0,01% се Турци, 3,21% се Роми, 0,01% се Власи, 0,49% се Срби, 0,01% се Бошњаци и 0,21% се останати.

		Вкупно вработени	СООДВЕТНА И ПРАВИЧНА ЗАСТАПЕНОСТ															
			Македонци		Албанци		Турци		Роми		Срби		Власи		Бошњаци		Други	
			Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%
Дом на културата „Тошо Арсов“ – Винаца	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	3	2	66,7				1	33,3									
	вработени во органот	4	3	75,0				1	25,0									
Дом на културата „Наум Наумовски Борче“ – Крушево	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	2	1	50,0							1	50,0						
	вработени во органот	3	2	66,7							1	33,3						
ОУ Дом на културата „Злетовски Рудар“ – Пробиштип	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	6	6	100,0														
	вработени во органот	7	7	100,0														
Дом на културата „Јане Сандански“ – Пехчево	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	2	2	100,0														
	вработени во органот	3	3	100,0														
ЈУ Детски културен центар „Карпош“ – Скопје/2013	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	10	9	90,0			1	10,0										
	вработени во органот	11	10	90,9			1	9,1										
Дом на културата „Мирка Гинова“ – Демир Капија	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	4	4	100,0														
	вработени во органот	5	5	100,0														
Национална установа Центар за култура – Битола	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	33	31	93,9	1	3,0						1	3,0					
	вработени во органот	34	32	94,1	1	2,9						1	2,9					

Во домовите за култура во Пробиштип, Пехчево и Демир Капија начелото на правична застапеност нема потреба од примена. Така во општина Пробиштип, вкупниот број на жители е 16,193. Од нив 98,67% се Македонци, 0% се Албанци, 0,04% се Турци, 0,23% се Роми, 0,23% се Власи, 0,55% се Срби, 0,01% се Бошњаци и 0,28% се останати, во општина Пехчево, вкупниот број на жители е 5,517. Од нив 85,86% се Македонци, 0,0% се Албанци, 6,47% се Турци, 7,07% се Роми, 0,04% се Власи, 0,22% се Срби, 0,0% се Бошњаци и 0,34% се останати и во Демир Капија е слична етничката слика. **Во Винаца постои позитивен пример во однос на ромската заедница.** Во вкупниот број на жители е 19938, од кои 91.59% се Македонци, 1.36% се Турци, 6.17% се Роми, 0.61 се Власи, 0.16% се Срби и 0.11% се останати. **Во Домот на културата „Тошо Арсов“ е вработен еден припадник на ромската заедница кој претставува 25% од вкупниот број на вработени.**

Во Битола вкупниот број на жители е 95.385, од нив 88.71% се Македонци, 4.37% се Албанци, 1.69% се Турци, 2.74% се Роми, 1.33% се Власи, 0.57% се Срби, 0.02% се

Бошњаци и 0.58% се останати. Во НУ „Центар за култура“ од вкупно 34 вработени 32 се Македонци, додека пак има по еден вработен од албанска и од влашката заедница. **Според процентуалната застапеност би требало да биде вработен уште еден албанец и еден ром, додека позитивна мерка е за влашката заедница.**

		Вкупно вработени	СООДВЕТНА И ПРАВИЧНА ЗАСТАПЕНОСТ															
			Македонци		Албанци		Турци		Роми		Срби		Власи		Бошњаци		Други	
			Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%
НУ Центар за култура „Ацо Шопов“ Штип	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	56	53	94,6			2	3,6				1	1,8					
	вработени во органот	57	54	94,7			2	3,5				1	1,8					
НУ Центар за култура „Трајко Прокопиев и Народен театар – Куманово	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	72	53	73,6	14	19,4			2	2,8	3	4,2						
	вработени во органот	73	54	74,0	14	19,2			2	2,7	3	4,1						
НУ Конзерваторски центар - Гостивар	избрани или имен. лица	1			1	100,0												
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	9	2	22,2	6	66,7	1	11,1										
	вработени во органот	10	2	20,0	7	70,0	1	10,0										
НУ Конзерваторски центар - Скопје	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места	4	4	100,0														
	нерак. работни места	26	26	100,0														
	вработени во органот	31	31	100,0														
Центар за култура – Дебар	избрани или имен. лица	1			1	100,0												
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	12	1	8,3	7	58,3	1	8,3	2	16,7						1	8,3	
	вработени во органот	13	1	7,7	8	61,5	1	7,7	2	15,4						1	7,7	
Центар за култура „Ацо Караманов“ – Радовиш	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	2	2	100,0														
	вработени во органот	3	3	100,0														
НУ Центар за култура „Антон Панов“ – Струмица	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места	3	3	100,0														
	нерак. работни места	51	50	98,0							1	2,0						
	вработени во органот	55	54	98,2							1	1,8						

Во Куманово вкупниот број на жители изнесува 105 484. Од нив 60,43% се Македонци, 25,87% се Албанци, 0,28% се Турци, 4,03% се Роми, 0,14% се Власи, 8,59% се Срби, 0,02% се Бошњаци и 0,64% се останати. Во Центарот за култура „Трајко Прокопиев“ 74% се вработени од македонската заедница. **Начелото на правична застапеност не целосно применета. Би требало да бидат вработени најмалку уште двајца припадници на албанската заедница, тројца припадници на српската и уште еден од ромската заедница.**

Во Конзерваторскиот центар во Гостивар од вкупно 10 вработени двајца се припадници на македонската заедница, еден на турската и седум се од албанската заедница. Во “Центарот за култура АСНОМ“ 35% припаѓаат на македонската заедница, 50% на албанската заедница, 10% на ромската и 5% на турската заедница. Според пописот на население од 2002 година на територијата на општина Гостивар, вкупниот број на жители е 81042, од кои 19.59% се Македонци, 66.68% се Албанци, 9.86% се Турци, 2.76% се Роми, 0.02% се Власи, 0.20% се Срби, 0.05% се Бошњаци и 0.85% се останати. **Во Конзерваторскиот центар начелото на правична застапеност не е применето во однос на македонската заедница, додека пак во “Центарот за култура АСНОМ“ во**

однос на албанската, но во исто време и претставува позитивен пример за ромската заедница.

Во општина Дебар, вкупниот број на жители е 19,542. Од нив 20,01% се Македонци, 58,07% се Албанци, 13,73% се Турци, 5,53% се Роми, 0,01% се Власи, 0,11% се Срби, 0,02% се Бошњаци и 2,52% се останати. **Во Центарот за култура начелото на правична застапеност не е применето, посебно во однос на македонската заедница и турската заедница, додека пак претставува позитивен пример за вработување на припадници од ромската заедница и од категоријата останати.**

Во Радовиш нема потреба од примената на начелото на правична застапеност. Во Радовиш, вкупниот број на жители е 28,244. Од нив 84,10% се Македонци, 0,03% се Албанци, 14,38% се Турци, 0,96% се Роми, 0,09% се Власи, 0,25% се Срби, 0,0% се Бошњаци и 0,19% се останати.

Во општина Струмица, вкупниот број на жители е 54,676. Од нив 91,92% се Македонци, 0,01% се Албанци, 6,87% се Турци, 0,27% се Роми, 0,01% се Власи, 0,34% се Срби, 0,01% се Бошњаци и 0,59% се останати. **Во Центарот за култура „Антон Панов“ и Заводот за заштита на спомениците на културата постои позитивен пример за српската заедница, додека пак начелото на правична застапеност не е применето во ниту една институција во однос на турската заедница.**

		Вкупно вработени	СООДВЕТНА И ПРАВИЧНА ЗАСТАПЕНОСТ															
			Македонци		Албанци		Турци		Роми		Срби		Власи		Бошњаци		Други	
			Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%
НУ Центар за култура Кочо Рацин – Кичево	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	27	26	96,3	1	3,7												
	вработени во органот	28	27	96,4	1	3,6												
НУ центар за култура Ацо Горчев – Неготино	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	10	10	100,0														
	вработени во органот	11	11	100,0														
НУ Фестивал Охридско лето – Охрид	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	13	12	92,3												1	7,7	
	вработени во органот	14	13	92,9												1	7,1	
НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј Прилеп	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	26	26	100,0														
	вработени во органот	27	27	100,0														
НУ Манифестација Струшки вечери на поезијата –Струга	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	7	5	71,4	2	28,6												
	вработени во органот	8	6	75,0	2	25,0												
НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј – Струмица	избрани или имен. лица	1								1	100,0							
	раководни работни места	2	2	100,0														
	нерак. работни места	23	23	100,0														
	вработени во органот	26	25	96,2						1	3,8							
НУ Центар за култура Ило Антески –Смоќ – Тетово	избрани или имен. лица																	
	раководни работни места	2			2	100,0												
	нерак. работни места	12	8	66,7	1	8,3	1	8,3	2	16,7								
	вработени во органот	14	8	57,1	3	21,4	1	7,1	2	14,3								

Според пописот на населението на Република Македонија од 2002 година на територијата на општина Кичево вкупниот број на жители изнесува 30138. Од нив 53,55% се Македонци, 30,53% се Албанци, 8,06% се Турци, 5,41% се Роми, 0,25% се Власи, 0,29%

се Срби, 0,02% се Бошњаци и 1,89% се останати. **Во Центарот за култура „Кочо Рацин“ само еден вработен е припадник на албанската заедница, додека недостасува примена на начелото на правична застапеност на турската и ромската заедница.**

Во општина Охрид, вкупниот број на жители е 55,749. Од нив 84,92% се Македонци, 5,31% се Албанци, 4,07% се Турци, 0,12% се Роми, 0,58% се Власи, 0,66% се Срби, 0,05% се Бошњаци и 4,28% се останати. **Во НУ „Фестивал Охридско лето“ начелото на правична застапеност не е применето во однос на албанската и турската заедница.**

Во НУ Манифестацијата „Стручки вечери на поезијата“ од вкупно 8 вработени 6 се Македонци и двајца се Албанци. Во Струга вкупниот број на жители е 65,375. Од нив 32,09% се Македонци, 56,85% се Албанци, 5,72% се Турци, 0,18% се Роми, 1,04% се Власи, 0,17% се Срби, 0,16% се Бошњаци и 3,79% се останати. **Начелото на правична застапеност не е применето во однос на албанската заедница и турската заедница.**

Во Неготино нема потреба од примената на начелото на правична застапеност. Вкупниот број на жители е 19,045. Од нив 92,48 се Македонци, 0,16% се Албанци, 1,26% се Турци, 2,36% се Роми, 0,07% се Власи, 3,26% се Срби, 0,01% се Бошњаци и 0,40% се останати.

		Вкупно вработени	СООДВЕТНА И ПРАВИЧНА ЗАСТАПЕНОСТ															
			Македонци		Албанци		Турци		Роми		Срби		Власи		Бошњаци		Други	
			Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%
НУ „Кинотека на РМ“ – Скопје	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места	2	2	100,0														
	нерак. работни места	36	34	94,4	1	2,8								1	2,8			
	вработени во органот	39	37	94,9	1	2,6								1	2,6			
НУ Македонска филхармонија – Скопје	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места	33	30	90,9			1	3,0	1	3,0						1	3,0	
	нерак. работни места	78	73	93,6	1	1,3			2	2,6	2	2,6						
	вработени во органот	112	104	92,9	1	0,9	1	0,9	3	2,7	2	1,8				1	0,9	
НУ Национална галерија на Македонија – Скопје	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места	1	1	100,0														
	нерак. работни места	49	47	95,9	2	4,1												
	вработени во органот	51	48	94,1	3	5,9												
НУ Филмски центар „Вардар филм – Македонија“ Скопје	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места	1	1	100,0														
	нерак. работни места	5	4	80,0	1	20,0												
	вработени во органот	6	5	83,3	1	16,7												
НУ Спомен куќа „Мајка Тереза“ – Скопје	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места	1	1	100,0														
	нерак. работни места	13	7	53,8	1	7,7				1	7,7					4	30,8	
	вработени во органот	14	7	50,0	1	7,1				1	7,1					5	35,7	
НУ за управување со археолошки локалитет СТОБИ – Градско	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места	1	1	100,0														
	нерак. работни места	26	22	84,6			1	3,8			1	3,8	1	3,8		1	3,8	
	вработени во органот	27	23	85,2			1	3,7			1	3,7	1	3,7		1	3,7	
НУ Центар за култура Никола Јонков-Валцаров – Делчево	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места	1	1	100,0														
	нерак. работни места	10	9	90,0	1	10,0												
	вработени во органот	11	10	90,9	1	9,1												

Во општина Градско вкупниот број на жители е 3,760. Од нив 77,77% се Македонци, 3,32% се Албанци, 1,89% се Турци, 3,38% се Роми, 0,0% се Власи, 0,61% се Срби, 12,37% се Бошњаци и 0,66% се останати. Во „НУ за управување со археолошки локалитет СТОБИ“ од вкупно 27 вработени, 3,7% се Турци, 3,7% се Срби, 3,7% се Власи и 3,7% се категорија Останати. **Начелото на правична застапеност не е применето во однос на албанската заедница и на бошњачката заедница со оглед на тоа дека во општината живее 12,37% бошњачко население.**

Во Центарот за култура „Никола Јонков Вапцаров“ во Делчево постои позитивен пример во однос на албанската заедница. Во Делчево, вкупниот број на жители е 17,505. Од нив 95,04% се Македонци, 0,04% се Албанци, 0,70% се Турци, 3,72% се Роми, 0,02% се Власи, 0,20% се Срби, 0,0% се Бошњаци и 0,28% се останати.

		Вкупно вработени	СООДВЕТНА И ПРАВИЧНА ЗАСТАПЕНОСТ															
			Македонци		Албанци		Турци		Роми		Срби		Власи		Бошњаци		Други	
			Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%	Вкупно	%
НУ Центар за култура Јордан Х.К.Џинот – Велес	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места	2	2	100,0														
	нерак. работни места	42	36	85,7	1	2,4	2	4,8			2	4,8	1	2,4				
	вработени во органот	45	39	86,7	1	2,2	2	4,4			2	4,4	1	2,2				
НУ Спомен куќа Тодор Проески – Крушево	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	9	8	88,9								1	11,1					
	вработени во органот	10	9	90,0								1	10,0					
Културно информативен центар –Скопје	избрани или имен. лица	1			1	100,0												
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	25	15	60,0	5	20,0			1	4,0	1	4,0	2	8,0		1	4,0	
	вработени во органот	26	15	57,7	6	23,1			1	3,8	1	3,8	2	7,7		1	3,8	
Младински културен центар –Скопје	избрани или имен. лица	1	1	100,0														
	раководни работни места	7	7	100,0														
	нерак. работни места	44	39	88,6	3	6,8	1	2,3								1	2,3	
	вработени во органот	52	47	90,4	3	5,8	1	1,9								1	1,9	
Центар за култура „ АСНОМ“ – Гостивар	избрани или имен. лица	0																
	раководни работни места																	
	нерак. работни места	20	7	35,0	10	50,0	1	5,0	2	10,0								
	вработени во органот	20	7	35,0	10	50,0	1	5,0	2	10,0								

Според пописот на население од 2002 година на територијата на општина Велес, вкупниот број на жители е 55108, од кои 84.86% се Македонци, 4.17% се Албанци, 3.13% се Турци, 1.45% се Роми, 0.68% се Власи, 0.98% се Срби, 4.37% се Бошњаци и 0.42% се останати. Во Центарот за култура „Јордан Х.К. Џинот 86% од вработените се Македонци, 2,2% се Албанци, 4,4% се Турци, 4,4% се Срби и 2,2% се Власи. **Правичната застапеност недостасува во однос на албанската, ромската заедница и најмногу во однос на бошњачката заедница која во општината е застапена со 4.37% а нема ниту еден вработен, додека пак претставува позитивен пример за српската заедница.**

Во НУ Спомен куќата Тодор Проески од вкупно 10 вработени, 9 се Македонци и еден Влак. Во Крушево вкупниот број на жители изнесува 9684. Од нив 62,79% се Македонци, 21,31% се Албанци, 3,25% се Турци, 0% се Роми, 10,53% се Власи, 0,39% се Срби, 1,41% се Бошњаци и 0,30% се останати. **Начелото на правична застапеност не е применето во однос на Албанската и Турската заедница.**

Според пописот на население од 2002 година на територијата на Град Скопје, вкупниот број на жители е 506926, од кои 66.75% се Македонци, 20.49% се Албанци, 1.70% се Турци, 4.63% се Роми, 0.50% се Власи, 2.82% се Срби, 1.50% се Бошњаци и 1.61% се останати.

Во Козерваторскиот центар се вработени само припадници на македонската заедница. Во Кинотека на РМ од 39 вработени, 37 се Македонци, додека пак по еден вработен е од албанската и бошњачката заедница. Во НУ Македонската филхармонија од вкупно 112 вработени, 104 се Македонци, по еден Албанец, Турчин и категорија останати, додека пак двајца припадници на српската заедница и тројца на ромската. Во Националната галерија на РМ од вкупно 51 вработен 48 се Македонци и 3 се Албанци. Во „Вардар филм –

Македонија“ од вкупно 6 вработени, 5 се Македонци и еден е Албанец. Спомен куќата на Мајка Тереза има вкупно 14 вработени. Интересен е фактот што дури 5 се припадници на категоријата Останати. Во Културно информативниот центар 57% се Македонци, 23% се Албанци, 3,8% се Роми, 3,8% се Срби, 7,7% се Власи и 3,8 се останати. Во Младинскиот културен центар од 52 вработени, 47 се Македонци, 3 Албанци и еден Турчин и еден од категоријата на останати. ***Начелото на правична застапеност не е применето во ниту една од овие институции.***

Заклучок

Припадниците на петте помалубројни заедници не се соодветно застапени во културните установи во Република Македонија. Меѓутоа радува фактот дека во пракса постојат и неколку позитивни примери на вработени припадници на заедници кои се процентуално многу малку застапени во одредената општина.

Препораки

Да се зајакне примената на начелото на соодветна и правична застапеност во сите културни установи во Република Македонија, со посебен акцент на турската и ромската заедница.

Изготвиле:

Софија Граовац

Лејла Кардовиќ

Сеад Садикоски